

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate sprejema upravništvo v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-niških ulicah št. 2, I, 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Štev. 174.

V Ljubljani, v sredo 1. avgusta 1900.

Letnik XXVIII.

Vabilo na naročbo.

S 1. avgustom se pričinja nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v upravništvu:

Vse leto 20 kron. Četrta leta . 5 kron.
Pol leta 10 „ | Jeden mesec 1 K 70 h
Za pošiljanje na dom je plačati 20 h na mesec.

Po pošti pošiljan velja:

Vse leto 26 kron. Četrta leta . 6 K 50 h
Pol leta 13 „ | Jeden mesec 2 K 20 h

Plačuje se naprej.

Na naročila brez priložene naročnine se ne ozira.

Upravništvo „Slovenec“.

Velika skupščina družbe sv. Cirila in Metoda.

(Izv. poročilo.)

Danes se je vršila v prijazni Radovljici XV. skupščina družbe sv. Cirila in Metoda.

Udeležba je od strani delegatov precej pičila, ker je odbor skupščino prepoznano razglasil. Mnogi trde, da je letošnjega slabega odziva kriv tudi politični naskok »naprednjakov« na lanski skupščini. Štajerci se pa pripravljajo na Slomškov slavnost.

Odbor je naznanil, naj se skupščinarji, ki pridejo predvečer v Ljubljano, zberó včeraj zvečer na Ferlinčevem vrtu. Že prejšnja leta ni bila udeležba pri teh večerih sijajna, včeraj je pa skoro nič ni bilo. Nagovora ni bilo nobenega. Počastil je družbo s svojim posetom dež. šol. nadzornik Šuman, gorški dež. posl. Grča. g. Pukl z Dunaja. »Slavec« je zapel nekaj pesem. Vsprejemni večer je bil skoro zaključen.

Danes jutraj je odpeljal gorenjski vlak kakih 40 skupščinarjev proti Radovljici. Na postajah do Radovljice se število udeležencev skoro ni povečalo, ne izveniš Loke in Kranja. V Kranju ni bilo pozdrava, ker je bil danes semenj. Pozdrav je bil na Okroglem, letovišču družbinega prvomestnika, odkoder so gromeli strelji in je ljudstvo mahalo z robcí skupščinarjem v pozdrav. Kamnogoričani so na griču, na katerem je Lovro Toman speval svoje pesmi, postavili veliko slovensko zastavo ter streljali s topiči. Pod gričem je kamnogoriška gospoda srčno pozdravljala izletnike, ki so tudi srčno odzdravljali.

V Radovljici je bil slovesen sprejem. Okolu kolodvora je pričakovalo vlaka vse polno ljudij, pred kolodvorom pa je svirala godba na čelu ognjegasnega društva, ki je prišlo z zastavo. Navzoča sta bila odbora družbinah radovljiških podružnic, 10 zastopnikov koroških Slovencev, številni zastopniki tistega stanu, katerega je »Narod« še le pred par dnevi opsoval kot brezdomovince.

Pozdravil je skupščinarje predsednik radovljiške moške podružnice dr. Vilfan tudi v imenu danes ustanovljene radovljiške ženske podružnice, kličoč skupščinarjem: »Dobro došli! Živio! Na zdar!«

Prvomestnik msgr. Zupan je v svoji zahvali na srčnem vsprejemu želel, da bi se vsi navžili trdnega gorenjskega narodnjaštva, ter zaklical podružnicama iskren »Živeli!«

Z godbo na čelu so korakali udeležniki skupščine v Radovljico, ki je bila vsa v zastavah. Nad mostom stal je slavalok z lepimi pozdravnimi napisi.

Na trgu, kjer je zopet pozdravljala skupščinarje slavalok z napisom: »Dična družba naša, pomenljivo imaš delo po geslu za vero zveličavno, domovine bran krepkostno, za cesarja močno žezlo«, vršil se je pozdrav po radovljiškem županu g. Robleku, kateremu so se pridružili obč. odborniki in veleč. gosp. dekan Novak. G. župan je pozdravljala družbo z

željo, da bi njeno delo vedno bilo na korist celokupnemu narodu slovenskemu. Radovljiško prebivalstvo je burno klicalo gostom: »Živeli! Dobrodošli!«

Družbin prvomestnik je kazal na kolo v grbu radovljiškega mesta. To kolo je časa znak, ki hiti vedno naprej in le naprej. Kakor so pradedi Radovljičanov na skalo zidali mesto, da je bilo varno sovražniku, tako tudi današnji sprejem kaže, da so sedanji Radovljičani zvesti sinovi svojih očetov, verno pazeč na nevarnost, ki preti slovenskemu rodu, vedno stoječ na stalu za slovenski značaj. Končal je svoj govor z besedami: »V znamenju Vašega mestnega kolesa naprej, vedno naprej! V tem imenu Živeli! Naprej!«

Zazvonili so zvonovi in udeležniki so odšli v dekanjsko cerkev k sv. maši.

Pri sv. maši, katere so se udeležili skupščinarji družbe sv. Cirila in Metoda, so prekrasno peli gg. učitelji Rozman, Rus, Pianecki in Azman ter domače pevke.

Predsed. mons. Zupan otvoril okolu 11. ure skupščino, pozdravi došlece in se spominja v nagovoru stoletnice Slomškove ter pozivlja k slavnosti na Ponikvo.

Po otvoritvenem ozir. pozdravnem nagovoru da besedo društvenemu tajniku.

Poročilo tajnika, g. A. Žlogarja povzamemo:

Mej najvažnejšimi vprašanji, katera se rešujejo na Slovenskem, je šolsko vprašanje. Ko je veleum, sedaj vladajoči papež Leo XIII. z bistrim očesom zroč sedanji svetovni tok izrekel besede: šolsko vprašanje je za krščanstvo vprašanje za življenje in smrt — vzdramil je i Slovence, da so resneje in treznejše razmišljali o svojem šolstvu ter prišli do zaključka, da je zanje to vprašanje res vprašanje za življenje in smrt — takó v verskem kakor v narodnem obziru.

Ko so naši sosede — Nemci in Lahi — zapazili, da se čili narod slovenski giblje in hoče prosto živeti mej enakopravnimi brati avstrijskimi, jela jih je črna zavist

vznemirjati, začeli so kovati naklepe, kako bi zavrlí naš pokret in napredek — vrgli so se osobito na šolsko polje, da bi zadali nam tu versko in narodno smrt, dobro vedoč, da na mladeži sloni bodočnost. Ta narodič žele potujčiti v dosego svojih političnih, v istini izdajalskih zoperavstrijskih teženj — znanega mostu do Adrije.

Tega rodoljubi slovenski niso mogli več mirno gledati — postavili so se v bran »pro aris et focis« — v bran svojega rodu, svoje zemlje, svoje države. V ta namen so si osnovali društva, mej njimi je najpotrebnejša šolska družba sv. Cirila in Metoda.

Ona hoče na šolskem polji rešiti, kar se še rešiti dá, hoče ljudstvo opozoriti, kje mu preti nevarnost, hoče najvišjim voditeljem avstrijskega šolstva razjasniti naš položaj, s svojimi zavodi »ad oculos« jim dokazati, kaka krivica se nam godi, ker se šolski zakon nam v prilog ne izvršuje.

Z denasnjo skupščino smo doživeli že tretji kvinkvenij. Kako se veselí šolniki, ko se jim v takih slučajih zboljša gmotni položaj — naša družba se ne more veseliti v trpki zavesti, da ogromne vsote, ki jih slovensko občinstvo žrtvuje — bi bile nepotrebne in bi se obrnile za druge kulturne namene — ako bi država nam dala slovensko šolo povsod, kjer biva naš rod, kar je itak po temeljnem zakonu storiti dolžna.

A naša ljubezen do rodne zemlje prenaša tudi to priziranje in krivico, in ta ljubav nas sili, da še vstrajamo, da podvojeno delamo sami — in odbijamo sovražne napade.

Petnajstič stopa danes družbino vodstvo pred vas, čč. skupščinarji, želeč vas obvestiti o naših naporih in uspehih, iz katerih bote lahko sodili: da-li je sebi izročeni nalog vestno obvršavalo. Izvestitelj naj to pojasni vsaj v glavnih potezah.

Iz dosedanjih pojasnil ste se utegnili prepričati, da je naša družba storila, kolikor je mogoče z ozirom na gmotno stanje.

LISTEK.

Sanje.

Spisal A. Čehov.

Dva policijska stražarja — prvi črne brade, debel, na neobično kratkih nogah, drugi dolg, mršav in raven kot palica, z rdeče-rjavo brado, sta eskortirala nekakega postopača v okrožno mesto.

Oni prvi se gredoč ziblje, ogleduje se čisto, sedaj grize slamico, sedaj svoj rokav, udarja po bedrih in mrmlja; drugi, vkljub mršavemu licu in ozkim plečem se zdi čvrst, resen in pameten, ter spominja s svojim telesom in svojo postavo najbolj na vojake, kakor se vidijo na starih slikah. »A Bog mu je tudi zaradi njegove modrosti čelo povečal«, kakor se v Rusiji ob takih prilikah navadno pravi, t. j. on je plešast, kar le še povečava omenjeno podobnost. Prvi se zove Andrej Ptaha, drugi Nikondar Sapošnikov.

Človek, katerega eskortirata, ni po zunanosti nimalo podoben potepuhu. To je majhen človek, slab in bolehen s finimi in jako nejasnimi potezami na licu, ki niso niti malo karakteristične. Obrvi se mu tanke, pogled udan in krotek, brki se komaj opazajo, dasi je že star več kot trideset let. Koraka plašljivo, upognjeno, a roke je po

rinil v rokave. Ovratnik izlzan, a ne kmečke suknje je zavihal in mu sega do okrajev kape tako, da se edino rdeči nosič upa gledati v božji svet. Govori z jecljavim, visokim glasom in pokašljeje vsak čas. Težko je, jako težko prepoznati v njem potepuha, ki neče povedati svojega imena. Prej bi bil kakov nesrečnež, ali siromašni sin kakšnega mešetarja, na katerega je tudi Bog pozabil, ali zaradi pijanstva odpuščen pisar, sin ali nečak kakega trgovca, ki je poskusil svoje slabe sile v gledališču, ter se sedaj vrača domov, da odigra zadnje dejanje povesti o izgubljenem sinu.

Popotniki hodijo že dolgo, ali se prav za prav skoro ne ganejo z mesta. Pred seboj vidijo pot samo za kakih deset korakov, istotoliko tudi za seboj, dalje pa, kamor pogledaš, bela meglena stena. Oni hodijo in hodijo, ali pot ostaja vedno isti, stena se ne približuje in oni ne pridejo z mesta. Včasih se pojavi ob poti bel, oglat mejnik, ali kopica sena, katerega so izgubili popotniki z voza, kratek čas trepeče motna luža, a tedaj se naenkrat pojavi senca z nerazločnim obrisom; čim bolj se jej popotniki približavajo, postaja manjša in temnejša, — zdaj pa vstane pred njimi cestni kamen z nejasnim številom vrst ali tužna breza, mokra, gola kot kakšen prosjak. Breza šepče nekaj z rjavim listjem, kar ga jej je ostalo; eden

listič se odtrga in spusti počasi na zemljo . . . Tam pa kraj pota je zopet megla in temna trava. Na travi vise nevesele, ljute solze. To niso solze radosti, ki jih preliwa zemlja, pošiljajoč poleti jutranji in večerni pozdrav solncu; to niso solze, s katerimi napaja zemlja ob zori prepelice! Noge popotnikov se pogrezajo v gosto blato. Vsak korak stane muke.

Andrej Ptaha je nekaj razdražen. Gleda potepuha in se trudi uganiti, kako da se živ, trezen človek ne more domišljati svojega imena.

»Si li pravoveren?« povpraša.

»Pravoveren«, odgovori potepuh ponižno.

»Hm . . . torej si krščen?«

»Kako drugače? Nisem Turčin . . . Ho-dim tudi v cerkev in postim se ter ne jem mesa, kadar je prepovedano jesti. Verske dolžnosti izvršujem točno . . .«

»Nu, kako pa naj te imenujem?«

»Priatelj, zovi me, kakor te je volja!«

Ptaha zgane z rameni in z največjim začudenjem se vdari po bedru. Drugi policijski stražnik, Nikondar Sapošnikov, molči dostojanstveno. On ni toliko naiven kot Ptaha in po vsej priliki pozna dobro uzroke, ki silijo pravovernega človeka utajiti svoje ime. Njegovo izrazito lice je surovo in strogo.

On stopa sam, se ne spušča v prazen razgovor s svojim drugom in zajedno se trudi, da pokaže svojo pristojnost in modrost vsemu, da, celo megli.

»Bog zna, kaj naj mislim o tebi«, začne zopet Ptaha. »Kot kmet — nisi kmet, kot gospod — nisi gospod, temveč nekaj v sredi . . . Nedavno sem umival sito v potoku in ulovil, čujta, tako majhno kačico kot prst, s škrkami in repom. Sprva sem mislil, da je riba, ali tedaj sem opazil, da ima nožice. Niti ni bila riba, niti kača, niti.

Vrag bi vedel, kaj je bilo . . . Vidiš, tako je tudi s teboj . . . Kateremu stanu pripadaš?«

»Jaz sem kmet, po rodu kmet«, vzdihne potepuh. »Moja mati je bila revna služkinja. Na zunanje ne izgledam kot kmet, to je istina, da, toda moja usoda je takova, dragi moj. Moja mati je služila pri gospodi kot postrežnica in je poznala vse prijetnosti življenja; a jaz kot gosposko dete sem bil pri njej v gosposki hiši. Name so pazili, božali me in se trudili, da me povzdignejo iz nizke stere v višjo. Spal sem v postelji, imel vsaki dan popolno kosilo, nosil sem hlače in čevljičke kot kakor mladi plemič. Kar je jedla moja mati, od tega sem dobil tudi jaz; a kedar jej je podarila gospoda denar za obleko, je ona s tem oblekla mene . . .

(Dalje sledi.)

Kaj pa za bodoče? Rado se očita takim društvom, da so agitatorična. Kolikor se tiče nemškega »Schulvereina«, »Südmarke«, »Südmarkische Bank«, »Lega nazionale«, »Società di s. Nazario«, tudi mi priznavamo, da so ta res agitatorska, kajti glejte jih, kako love slovenske otroke ter jih z lažjo in sladkimi obljubami spravijo v svoje zavode, a naša družba odklanja tako natečajevanje, kajti družbino vodstvo pozivlja vsakogar, ki more, da dokaže, kdaj je naša družba nemške, oziroma laške otroke zvabila v svoje zavode. Naše geslo je: Mi ne maramo za Vaše, a Vi pustite, kar je naše!

Na važnem razdobju smo, XIX. stoletje gre kmalo v zaton, XX. nastopi. Misel narodnosti se je rodila v tekočem, a zmaga bode v bodočem... trdno se nadejamo, tudi pri Slovencih. Bistveni pogoj temu je, da se i pri njih šolstvo postavi na pravo pedagoško podlago, kakersno imajo drugi kulturni narodi. Vsi plemeniteji duhovi v tem soglašajo. Ako je n. pr. Nemec profesor dr. Gutjahr na katoliškem shodu v Gradu vzkliknil: »Ali je res mogoče, da bi pravično in pametno misleč mož mogel smatrati za idejal dobre šole takšno šolo, v kateri otroci niti prvega poduka ne prejema v svojem materinem jeziku?« — je govoril nam iz srca; mi mu nasprotno viknemo: Pojdi in tako stori po svojem boljšem prepričanju tudi v naših šolah po južnem Štajerju, po tužnem Korošanu! Spreobrni svoje rojake, naj ne delajo več krivice, kakor je mi njim nikdar nismo storili... Njegovi nemški šolniki naj ne delajo eksperimentov s slovensko mladežjo, prepusté naj vzgojno skrb našim možem, ki imajo srce za ubogo rajo!

In takih mož nam je že obudilo dovolj dobrotno nebo. Uprav v začetku 19. veka nam je zasijala mila zvezda tudi na šolskem polju. To je oni mož, čegar stoletnico zdaj slavi hvaležni rod — to je knez-vladika Anton Martin Slomšek, kateri je brez dvoma prvak mej slovenskimi pedagogi. Kar je slovenska šola dosegla lepega vspeha, večinoma je vzraslo na njegovi organizaciji, duha jej je vdihnili njegovo domoljubno pero. Spomenik najlepši postavimo temu šolniku, ako svoje šole uredimo po njegovih nazorih — se ve z uporabo novejših iznajdeb.

V naših šolah vladaj duh Slomškove, ker ta je vsklil prav iz čuvstvovanja našega dobrega naroda. In tu družbino vodstvo s sladko zavestjo lahko konstatuje, da se naši zavodi v resnici oskrbujejo v duhu Slomškovega. Tako, mislimo, smo najbolje služili veri svojih očetov, domovini slovenski in svojej državi, akopram ona to naše delovanje še prezira.

V očigled temu Vas vabimo, čč. skupščinarji, osobito Tebe, dično ženstvo slovensko, ki si dalo doslej toliko dokazov svoje žarne ljubezni do dece slovenske, k ponovljenemu delu! Vsak navdušuj v svojem krogu, vsak zbiraj somišljenike, da nas bo številna vojna v obrambo domovine. Naj se uresniči čim prej želja pesnika Bogdana:

»Da družba sama močna bo trdnjava,
Ki naj varuje naša sveta prava —
Podpiraj jo Sloven kot sin jej vdan!
(Burno odobranje.)

Dalje navaja gosp. tajnik, da je vodstvo imelo v minolem upravnem letu devet sej. Prirastla je 141. podružnica za Tržič in okolico, pokrovitelj pa 13. Rodoljubi v Litiji in Šmartinem so doslej vplačali že 23 pokroviteljn. V raznih krajih so prijatelji družbe prirejali veselice v prid naši šolski družbi. Voščila z družbino znamko so prvega poluletja donesla 150 kron; založnik teh voščil je g. I. Drufovka, trgovec v Gorici: Kava je dala 2600 kron, užigalice 4400, svinčniki 350, platno 200 kron itd.

Šolskih zavodov je 20. Mej temi so na novo ustanovljeni: Enorazredna ljudska šola na Muti, ki šteje 32 deklic; otroški vrtec v Devinu, 23 otrok; otroški vrtec v Tržiču, 54 otrok.

Dalje šteje otroški vrtec v Celju 51 otrok, otroški vrtec v Mariboru 59 otrok, slovenska štirirazredna deška ljudska šola pri sv. Jakobu v Trstu 255 učencev, štirirazredna dekliška ljudska šola pri sv. Jakobu v Trstu 228 deklic, otroški vrtec v Rojanu 73 otrok, otroški vrtec na Greti 68 otrok, otroški vrtec v Pevni pri Gorici 43 otrok,

otroški vrtec gospe Germekove pri sv. Ivanu v Trstu 45 otrok, otroški vrtec gdč. Gregoričeve v Šklednju 52 otrok, trirazredna šola v Št. Rupertu pri Velikovu 160 otrok, otroški vrtec v Podgori 48 otrok, vrtec v ulici sv. Klare v Gorici 66 otrok, v ulici Barzellini 63 otrok, pod Kostanjevico 77 otrok, šestrazrednica v Gorici 380 otrok.

Učnih in zabavnih knjig se je razposlalo 2505. Družbi so darovali letos: Ljubljanska mestna občina 1000 kron, kranjska dežela 2000 kron in več stotakov so nabrali razni dobrotniki.

Prošnja do naučnega ministerstva za denarno podporo je bila odklonjena, ker isto za take potrebe nima dovoljenega kredita. Prva prošnja za pravico javnosti šoli v Št. Rupertu pri Velikovu je bila odklonjena, druga ni še rešena.

Podružnice pa bode treba nekoliko poživiti. Od 141 podružnic jih 50 že 5—10 let ni poslalo nobenega poročila, niti prispevka. Dobra tretjina podružnic torej spi in že dolgo spi.

Blagajnik g. prof. Petelin je poročal o računu za 14. družbeno leto. Dohodki so znašali 46.987 gld. 85 $\frac{1}{2}$ kr., troški pa 57.207 gld. 21 $\frac{1}{2}$ kr. Ako k dohodkom prištejemo še 9000 gld. posojila, znašal je primanjkljaj vedno še 1219 gld. 36 kr. Mej dohodki so prispevki podružnic v znesku 6626 gld. 94 $\frac{1}{2}$ kr., pokroviteljstva je znesla 1564 gld. 25 kr., slovenske hranilnice in posojilnice so darovale 1035 gld., zbirke časnikov 2776 gld., razni darovi 1070 gld. in tako dalje.

Letos je bilo več dohodkov 11.800 gld., ker je Vrečkova zapuščina znašala nad 27.000 gld. Dolga se je plačala 31.000 gld. Dr. Vidrič iz Zagreba toplo pozdravi skupščinarje, Somrek iz Marenberga pa opisuje trpljenje podravskih Slovencev, Treiber žalostne koroške razmere.

Stari odbor je bil z vzklikom zopet izvoljen. Prihodnja skupščina bode v Mariboru. Dame so požrtvovalno nabirale darove za družbo.

Po obedu, pri katerem smo čuli več krasnih napitnic in o katerem obširneje poročamo prihodnjič, so se podali skupščinarji po 2. uri v Poljce pri Begunjah.

Politični pregled.

V Ljubljani, 1. avgusta.

Nov nasvet za sestavo parlamentarne večine. »Pester Lloyd« objavlja v jedni zadnjih številčk dopis iz Prage, v katerem daje nemškimi liberalcem nov nasvet glede sestave trdne politične večine v dunajskem parlamentu. Svetuje se namreč v tem dopisu strankam takozvane nemške »Gemeinbürgerschaft«, naj se lepo priklopijo obstoječi večini desnice, s katero bodo potem tvorile zanesljivo večino za vse slučaje. Levica bi morala izločiti iz svoje srede le strogo radikalne elemente. S tem bi bila omogočena mirna rešitev jezikovnega vprašanja, ker bi bilo na obeh straneh približno jednako ravnotežje. — Nasvet bi končno ne bil tako napačen, ko bi se le nekoliko spremenili nazori na levici. Z levico, kakoršna je danes, pa poštene desničarji nikakor ne morejo, ker Slovani nimajo prav nikakega poročstva, da se bodo levičarji hoteli ozirati na njih upravičene zahteve. Sicer pa še tudi od daleč ni rešeno vprašanje, kako krotiti nove levičarje, radikalne elemente, da ne bi preprečili vsega parlamentarnega dela. Iz »Pester Lloydove« moke torej ne bo kruha.

Katoliško politično društvo za Češko je imelo v nedeljo v Pragi mnogoštevilno obiskani shod, kateremu je predsedoval grof Karol Schönborn. Zadržani princ Friderik Schwarzenberg je poslal daljši dopis, na podlagi katerega se je soglasno sklenila sledeča resolucija z ozirom na politični položaj: Kot zvesti sinovi svojega naroda smo zvesto udani državi in preslavni dinastiji; toda ravno tako zvesto bomo branili češko državno pravo in ne odnehamo od te zahteve, dokler se ne izvrši slovesno venčanje s krono sv. Vavla. Borili se bomo tudi vedno za nerazdeljivost in jednost kraljestva. Kot resnični prijatelji miru smo vedno pripravljeni skleniti mir s svojimi nemškimi sodeželaní, toda le na podlagi popolne enakopravnosti. Vsled tega zavračamo vladne jezikovne na-

črte kot nepravilne in škodljive našemu narodu. Objednem izražamo trdno prepričanje, da se more rešiti jezikovno vprašanje jedino le v deželnem in ne v državnem zboru. Odločno ugovarjamo uveljavi jezikovnega načrta s pomočjo § 14. Svojim ljudskim zastopnikom izražamo popolno zaupanje ter se zahvaljujemo tudi konservativnemu veleposelstvu za podporo. Obnovitev stare desnice v dunajskem parlamentu pozdravljamo kar najtopleje, objednem pa izražamo željo, naj bi obnovljena desnica ne vodila samo boja z levico, marveč delovala tudi na izvršitev programa v blagor države in njenih narodov — Trditi se sme, da se s temi zahtevami strinja ves češki narod.

Razmere v Italiji se vsled smrti kralja Umberta po poročilu raznih italijanskih listov sicer znatno ne spremenijo, vendar se pa slutí, da se za vlade Emanuela II. marsikaj spremeni v notranji in zunanji politiki. Novi kralj, pravijo, se dosedaj ni mnogo ukvarjal s politiko; kjer pa je posegel v kako akcijo, se pogosto ni strinjal z mnenjem italijanske vlade. Pred vsem se govori, da je novi kralj odločno nasprotoval udeležbi Italije pri sedanji akciji v Kini, ter da ni posebno goreč obožavatelj trodržavne zveze. Ako se uresniči posebno poslednja trditve, smemo pričakovati v zunanji politiki precejšnjih sprememb. Kaj se zgodi v bližnji bodočnosti na domačih tleh, tega seveda nihče ne ve. Z gotovostjo se pa sme trditi, da bo tudi on imel mnogo nasprotnikov, posebno še v socialističkih in anarhističkih krogih, katerih nevarna gnjezda so razpršena po vsej deželi. Z ozirom na nepopisno bedo v srednjih in nižjih italijanskih slojih in pa z ozirom na občo nezadovoljnost, ki vlada v deželi, bo treba novemu vladarju izrednega napora ter zmožnosti, ako bo hotel biti kos težavni svoji nalogi. — Iskrico upanja pa goje za novega vladarja skrajno zatirani beneški Slovenci. Soproga kralja Emanuela kraljica Helena je Slovanka od nog do glave, novi kralj ji je pa iz srca udan. Pričakuje se torej, da bo ona z uspehom posredovala mej tlačnimi beneškimi Slovenci in svojim soprogom in da se tudi za Benečijo slednjič nehajo nečuvne krivice. — Konečno preostaja le še vprašanje o razmerju mej Vatikanom in Kvirinalom, katero se pa seveda sedaj še ne more reševati.

Kralj Aleksander o dosedanji srbski politiki. V ponedeljek, kot smo sporočili, je priredilo belgrajsko prebivalstvo kralju Aleksandru in njegovi nevesti prisrčno ovacijo. Na pozdrav župana pa je kralj mej drugim odgovoril tudi to-le: V moji hiši se je delalo dosedaj mnogo politike, ki se ni strinjala s čutili mojega naroda. Dvor je bil gnjezdo najzlobnejih intrig. To se sedaj spremeni. V naši hiši gloje črv že dolgo časa, ki moti hišni mir, vsled česar sem trpel ne samo jaz, marveč tudi moj narod. Srbski ugled je neizmerno trpel. Padel je na najnižjo stopinjo tako doma, kakor tudi v inozemlju. Splošno se je govorilo, da je Srbija dežela presenečenj, in vsa ta presenečenja so izšla le z dvora. Obljubljam vam pa, da je moja zaroka zadnje presenečenje. V bodoče bo in mora postati drugače. Ko se završi poroka in uredim svoje življenje, se bom s petdesetkratno silo lotil dela, da osrečim svoj narod. Povejte vsem Belograjcem in celi Srbiji, da me vežeta na moj narod dve vezi: kraljica, ki sem si jo izbral iz naroda, ter ljubezen, ki mi jo izkazuje in katero vam hočem vračati. — Navzoči so z navdušenimi živjoklici pozdravili te kraljeve besede.

Vojvoda Alfred saško-koburški †. Na grajščini Rožnova pri Koburgu je umrl v ponedeljek vojvoda Alfred, angleški princ ter od leta 1893 vladar Saško-Koburški. Porodil se je 6. avgusta 1844 kot drugi sin angleške kraljice Viktorije v gradu Windsor in je torej dosegel skoro 56 let. V letu 1874 se je poročil z rusko veliko kneginjo Marijo Aleksandrovno, jedino hčerjo carja Aleksandra II. v Petrogradu in 22. avgusta 1893 je po smrti vojvoda Ernesta zasedel nemški knežji prestol proti volji starega Bismarka, ki se je vedno ustavljal načelu, da vladajo v nemški deželi angleški principi. Naslednikom mu je določen princ Leopold Karol Alfred, vojvoda Albanski, ki pa ima šele 16 let in bo torej do njegove polnoletnosti ustanovljena začasna vlada. Zagri-

zenim nemškimi listom je seveda tudi sedaj znova zavrela kri, ker bo zopet Anglež vladal nemško zvezno državo. Pravijo, da se mora tej navadi storiti konec, ker sicer preti baje nevarnost, da nekega lepega dne — ruski kozak zasede nemški prestol.

Knjige in časopisi.

»Slovenski učitelj« prinaša v svoji 15. številki naslednjo vsebino: Vabilo na duhovne vaje. — Duhovne vaje. — Slovenski učitelj. (Pismo prijatelju.) IV. — Formalne stopinje pri katehetskem pouku. VI. Razširjanje krščanske vere med Slovenci. — Listek: Ivinov gospod. III. — Dopisi. — Šolske vesti. — Drobline. — »Slovenski učitelj« izhaja dvakrat na mesec in stane na leto 5 kron.

Iz mestnega zbora ljubljanskega.

Ljubljana, 1. avgusta

Včerašnja seja občinskega sveta zabeleži zopet mnogo izdatkov.

Novi mesarski most se je za 30.649 kron 46 v. podražil! Toliko znaša že sedaj dodatni kredit, brez katerega obč. svet menda pri nobeni stavbi ne more shajati. Pri prvotnem proračunu za stavbo betonskega mostu se ni zadostno mislilo na neugodno talno razmerje, zato je treba sedaj za fundiranje, zabijanje pilotov, zgoščenje tal itd. pomnoženja izdatkov. Ali ne kaže že sedaj ta slučaj, da bi bil boljši železen most in da bode »moderni« betonski most naredil še marsikatero sitnost obč. svetu. Obč. svetnik Gogola je opozarjal na to, da se morda še pride s kako potrebsčino, in je zato predlagal, naj se oddajo nova dela po enotnih cenah, kar je obveljalo. Poročal je o zadevi stavbni svetnik Duffe, a želeli bi, da bi se navadil točnejega slovenskega izražanja.

Prešernove ulice morajo zadnji čas biti na dnevnem redu vsake obč. seje. Vidi se, da je poletje tu in da obč. svetniki mnogo hodijo »pod Tivoli« po ulici, ki jih opozarja na stare grehe. Včera smo čuli, da je župan pisal stavbnemu odseku o dovolitvi v zadevi nivela v Prešernovih ulicah in o kreditu za takojšnjo uredbo tega nivela. Opozoril je stavbinski odsek, da sklep o niveliranju Prešernovih ulic datuje že iz leta 1897, torej smo zadnjič imeli prav da smo obč. svetnike na to opozarjali. Župan je predlagal in strinja se z njim tudi stavbinski odsek, da se da za znižanje ceste in hodnikov 8351 K 66 v., za razne stroške pa 2180 K 60 v. Sprejeto. Prepričani smo, da tudi pri tem delu pride na vrsto »naknadni kredit«, ker bode marsikak hišni gospodar še hotel odškodnino za škodo, ki jo bode imel z znižanjem ceste.

Zid pri Virantovem vrtu pade! Poročali smo že, da namerava kranjska hranilnica podreti neukusen zid okolu Virantovega vrta in da se ji to ne dovoli, ker bi šla na njenem svetu nova ograja v Zvezdarskih ulicah in pred Prulami nekoliko čez stavbinsko črto. Dobila je hranilnica dopis, naj podpiše reverz, da podre zid, kadar bi prišla v veljavo stavbinska črta. Včera so bili obč. očetje družega mnenja. Magistrat jih je poučil, da bi bilo le na lepoto mesta, ako se zid podre in se naredi lep uhođ na Virantov vrt iz Trubarjevih ulic in da se bode novi zid prej podrl, predno se bodo regulirale Zvezdarske ulice, ker se še ne bo tako skoro zidal nov most preko Grubarjevega kanala, da se dobi bližja zveza s kolodvorom dolenskih železníc. Kranjski hranilnici se je včera ugodilo.

Za civilno godbo v Ljubljani je dovolil obč. svet včera 8000 K letnega prispevka. Godbeni odsek nekaterih ljubljanskih gospodov je po incijativi požrtvovalnega večdega glasbenika g. Pahorja dovršil že vsa pripravljala dela. Oglasilo se je za godbo 79 izvežbanih godcev in sicer 6 iz Ljubljane, 73 pa iz drugih krajev. Polovica oglašencev je se pri vojaških godbah ter zahteva 50 do 70 K rednega mesečnega dohodka in honorar. Odsek je izbral izmed oglašanih godcev 20 mož. Za večino teh godcev je dobil službe, za 8 bode pa treba preskrbeti iz blagajne mesečno plačo, ker bodo ob enem učitelji za godbeni naraščaj, oziroma za godbeno šolo, za katero se je oglasilo 45 mladeničev, večinoma obrtniških vajencev. Stroški za teh 8 godcev bi znašali 5640 gl.

Vsi stroški za godbo bi znašali 12.000 kron. Ker je doslej 180 meščanov podpisalo 2000 K letnega prispevka in ker se od meščanov upa dobiti še 1000 K, zaslužek godbe pa bi znašal 1000 K, bi godba potrebovala še 8000 K, katere je včeraj dovolil obč. svet pod pogoji, da ima občinski svet 2 zastopnika v dotičnem odboru in da pridejo glasbila, ako se godba razdruži, v last občini. Godba, močna blizu 30 mož, bode nastopila že do 1. oktobra. Uniforme bode dalo za sedaj ognjegasno društvo iz svoje zaloge, pozneje se dobe posebne uniforme. Tudi godbena šola se bode odprla še to leto. Pribiti moramo, da se je ta lepi uspeh posrečil mozem obč. sveta, ki je opetovano poskušal ustanoviti v Ljubljani civilno godbo, a je bil, kakor po navadi, za to premalo praktičen.

Tudi »Glasbena Matica« je že imela nalogo ustanoviti tako godbo, a se ji stvar ni posrečila. Tembolj smo torej hvaležni tistim gospodom, ki so z mnogim delom prišli sedaj do tako srečnih uspehov. Civilna godba je Ljubljani nujno potrebna, ker se čisto vojaške godbe ne dobi, ko bi se jo najbolj potrebovalo, in ker je vojaška godba sedaj v Ljubljani silno draga, ker nima nobene konkurence.

Obč. svetnik Svetek je včeraj izražal željo, da bi bila godba pod strokovnjaškim nadzorstvom, in je s tem mislil na »Glasbeno Matico«, ki pa sama potrebuje kontrole.

Odsek ima že vrlo glasbeno moč, poleg tega je bodoči godbin kapelnik gosp. Benišek pripoznan glasbenik, zato upamo, da se bode poklicani sodnik, to je občinstvo, o novi godbi lahko pohvalno izrekel.

Poročila personalnega in pravnega odseka. Posestniku Lovrencu Šarcu se je odbila pritožba, da ima za poškodovanje svojega travnika pri popraviljanju Gruberjeve ceste premalo odškodnino 10 K.

Hišnemu posestniku Gregoriju Zamejcu v Gradišču se je dovolil čisti odpis.

O dopisu solnograškega magistrata radi udeležitve zborovanja odposlancev vseh mest z lastnim statutom v svrhu znižanja hišno-najemninskega davka in izposlovanja državnega odškodovanja za poslovanje v prenešenem delokrogu se je sklenilo pridružiti se vsem dotičnim korakom in udeležiti se zborovanja na Dunaju.

Prošnja mestnega uradnika vdove Aloj. Vidičeve za zvišanje pokojnine se je na predlog župana Hribarja odklonila.

Mestni ubogi so 1. 1899 porabili za 2323 K 78 h zdravil. Zdravila je preteklo leto napravljala lekarnar Levstek. Vsem zdravnikom, ki so brezplačno zdravili uboge, je obč. svet izrazil zahvalo.

Koliko vode se porabi v mestni kopelji. V mestni kopelji se porabi vode na dan 25 kubičnih metrov. Na leto se bode ondi vode porabilo 10.000 kub. m. Včeraj se je sklenilo, da bode vodovod vodo dajal mestni kopelji za 10 h kub. m.

Regulačni odsek je poročal o odškodnini za svet, kateri sta Viktor in Aleksander Schreiner v regulačne namene odstopila v Ključavničarskih ulicah in na Francovem nabrežju. Sklenilo se je ostati pri prvotno določeni odškodnini 270 gl.

Rimska cesta. Obč. svetnik Gogala je vprašal, kedaj se bo znižal tudi drugi del Rimske ceste. Župan je odgovoril, da sedaj kamnosek Vodnik na mestne stroške (!) postavlja tlak pri novi Mundovi hiši in da ima naročeno, naj preiše in zniža tudi ostale trotoarje po Rinski cesti.

Koncem javne seje je župan naznanil, da do srede septembra ne bo obč. sej, ter je želel obč. svetnikom srečne počitnice.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 1. avgusta.

Osebnosti. Davčni višji nadzornik H. Kittag v Novem mestu je premeščen k davčni administraciji v Ljubljani, finančni komisar A. Janežič k pristojbinskemu uradu, davkar I. Oblak v Krškem k davčni administraciji v Ljubljani, davkar Fr. Zupan v Krško. — Imenovan je Fr. Windischer konceptnim praktikantom pri fin. ravnateljstvu za Kranjsko. — Umrli je včeraj po daljši bolezni Al. Umberger, rač. asistent pri dež. vladi kranjski. — Kontrolor mestne blagajne g. Vel. Fink, je bil v si-

nočni tajni seji mestnega zbora imenovan mestnim blagajnikom. — Ljubljansko meščanstvo je bilo podeljeno klep. mojstru Al. Lenčeku. v občinsko zvezo sta bila pa sprejeta: solastnik in ravnatelj tovarne za lep H. Steinberger ter mesar Andr. Marčan.

Slovenci, na Slomšekovo slavnost na Ponikvi! Najznamenitejša letošnjih na rodni slavnosti bo gotovo Slomškova slavnost prihodnjo nedeljo na Ponikvi, v rojstni župniji Slomškovi! Ob ugodnem vremenu je pričakovati ogromne udeležbe od vseh strani naše domovine. Gotovo bi dne 5. avgusta bil rad vsak zaveden Slovenec in goreča Slovenka na Ponikvi, toda marsikdo ne bo mogel od doma, dasi bi rad. Zato pa naj vsi tisti, ki ljubijo našega Slomška, pa se slavnosti na Ponikvi ne bodo mogli udeležiti, pozdravijo slavnost brzojavno ali pismeno, da bo prihodnjo nedeljo celi narod slovenski s Štajerskega, Kranjskega, s Primorskega in Koroškega, z beneške in ogerske Slovenije in iz inozemlja zastopan pri rojstni hiši svojega najslavnejšega buditelja, škofa Slomška. Vsak kraj slovenski pošlji na to slavnost svoje zastopnike ali se vsaj v duhu udeleži slavnosti: z iskrenim pozdravom, brzojavnim ali pismenim. Rodoljubi širom Slovenije, ne pozabite na to! Različna narodna društva, skrbite za to! Ta slavnost bode vsemu svetu najglasnejša priča in najjasnejši dokaz, da se še tudi leta 1900 celokupni narod slovenski tesno oklepa svete krščanske vere in njenih edinozveličavnih idej, katere je najbolj goreče in z največjim uspehom v tem stoletju širil med našim narodom letošnji slavjenec Slomšek. — Upamo, da bo po slavnosti odbor za prireditev Slomškove slavnosti na Ponikvi izdal posebno knjigo, v kateri bo natančno opisana proslava stoletnice rojstva Slomškovega na Ponikvi in si jo bo za nekaj desetice lahko oskrbel tudi najrevnejši Slovenec in sleherno društvo slovensko.

Slomškovih podob nimamo! Ni res, bo kdo odvrnil. Saj je dobiti pri Drag. Hribarju v Celju lepa podoba Slomškova. Ljubi moj, to je res, toda 10—15 gl. ne more dati vsak Slovenec za Hribarjevo Slomškovo podobo z okvirom vred. Ta pa je edina, ki je sedaj dobiti. Slomšek je bil mož iz naroda za narod, njegovo podobo bi torej naj imel vsak tudi najpriprostejši Slovenec. Slovenci umetniki, oskrbite za stoletnico podobo Slomškovo, ki si jo bo lahko kupil za mal denar tudi najrevnejši kmetič. Bodite zagotovljeni, da se jih bo razprodalo na tisoče, posebno še med slovenskim ljudstvom lavantinske škofije.

Iz »Narodovega« tabora. Slovenski »Narod« se je zopet enkrat postavil na stran socijalnih demokratov. Zagovarja socijaldemokratski list »Arbeiterwille«, ki je jeden najostudnejših, proti krščansko-socijalnemu »Arbeiter- und Gewerbefreund«. Klerikalci so mu »največji lažnjivci in brezvestneži! Kako lepo se to glasi v listu »Intelligence«! Nekemu župniku očita najnesramnejše stvari pod značilnim naslovom: »Od nekod se nam piše«. O ateri učitelja Rojine, kjer se je dokazalo, da je bil župnik Terček po krivem obrekovan v »Narodu«, zopet in zopet piše, kot bi bil Rojina nedolžen mučenik. — Učiteljem se hoče prikupiti s tem, da piše: »Ob sebi se umeje, da se homo mi vedno in z vso odločnostjo upirali vsakemu poskusu, podrediti šolstvo in učiteljstvo vplivu občinskih odbornikov«. Podrejeni pa morajo seveda biti vsi Tavčarjevi gardi in Malovrhovemu vplivu. Zato pa zopet grozovito udriha po knezoškofu, ker vabi učitelje k duhovnim vajam. Kako dolgo bo šlo v tem tonu dalje?

Duhovne vaje za duhovnike ljublj. škofije od 27. do 31. avgusta bo vodil, kakor čujemo, o. Peter Guglberger T. J., urednik lista »Sendbote des göttl. Herzens Jesu«. — Gg. dekani naj imena gg. duhovnikov, ki se nameravajo udeležiti duhovnih vaj, naznanijo kn.-šk. ordinariatu najpozneje do 15. avgusta.

Iz Marenberga se nam piše: Obmejni Slovenci na Štajerskem so se začeli gibati. Zdelo se je, da je okoli našega trga Slovenstvo izgubljeno; to deloma vsled pritiska od nemške strani, deloma zato, ker se prebivalci germanizovanju niso ustavljali, marveč ga dejansko pospeševali, ali mu vsaj željno gledali v oči. Zadnji čas se je obr-

nilo na bolje. Pričela se je živahna agitacija za slovensko-katoliško idejo in za osvojevanje slovenskih kmetov izpod jarma nemško-protestantskega nacjonalizma. V kratkem času je dosegla neverjetne vspehe. Ljudstvo se je začelo zavedati. V nedeljo 29. julija t. l. storil se je korak naprej. Po trudu tukajšnjih rodoljubov je priredilo delavsko podporno društvo Slomšekovo slavnost, ki je imela namen, počastiti velikega moža ob stoletnici njegovega rojstva, in ob enem goste uneti za njegove vzore: za katoličanstvo in slovenstvo. Vrli pevci so zapeli več lepih pesem. Kot slavnostni govornik je nastopil dr. Anton Medved. V jake značilnih potezah nam je podal obris Slomškovega življenja, njegovega delovanja in značaja; iz njih je izvajal načela, ki bi naj vodila njegove potomce. Govor je napravil globok vtis na poslušalce, celo nekateri navzoči Nemci so mu pritrdjevali. S takimi nazori strinjamo se tudi mi, rekli so, in sicer po vzgledu velikega Slomška, kojemu ni bilo za mednarodne prepire in sovraštvo, ampak on je le gorel za pravico zatiranih, njegov ideal je bila mednarodna pravica, ki korenini v naturnem in božjem pravu. Po njegovem prepričanju bi se morala mladina vsaj o temeljnih naukih poučevati v materinščini. Zoper to načelo se v obmejnih krajih kolikor mogoče, največ greši, kar je govornik še posebej poudarjal. Dal Bog da bi prišli do Slomškovega prepričanja tudi tisti slovenski stariši, ko hočejo svojo deo že pri zibelci ponemčiti, in da bi prišli do njegovega pravicoljublja oni, ki menijo, da ima samo njih narod pravico do obstanka.

Strela je ubila v soboto 28. t. mes., ob 1/3. uri popoldne posestnika Fr. Mrharja v Bukovji na Notranjskem. Susil je na visoki senožeti seno s svojo družino. Naenkrat se približa nevihta in vsi gredo vedrit pod šop bukev. Kar udari strela, gospodarja, ki je slonel na bukvi, na mah ubije, pet drugih pa omami in ožge po životu. Ne vedrite pod drevesi ob hudi uri!

Toča je v nedeljo pobila okoli Dvora, Jame in Kota pri Žužemberku.

Bratovščina presv. Reš. Telesa je razstavila v Alojznici cerkvena oblačila, katera je napravila letos za ubožne cerkve ljubljanske škofije. Razstava je jako bogata, odprta bo do nedelje. Kogar zanima lepa liturgična oprava, naj si jo ogleda.

»Razlaga velikega katekizma« ali krščanskega nauka (cerkvene kateheze za odrasle) so v »Katol. tiskarni« v Ljubljani v delu po spisu g. župnika Ant. Veternika. Ves novi katekizem bo v njih razložen v nekako 200 krščanskih naukih.

Mesto venca na grob kateheta Merčuna je podarila rodbina J. Zormanova v Spodnji Šiški za Jeranovo dijaško mizo 10 kron.

Razkrili so srca. Državno pravdnštvo v Trstu je včeraj zaplenilo »Piccolo« zaradi brzojavk, ki so ju tržaški italijanski poslanci in društvo »Progresso« odposlali italijanski vladi povodom kraljeve smrti. Gotovo so tržaški zastopniki v brzojavkah preveč razkrili svoja italijanska srca, ki jih močneje vlečejo v kraljevi Rim, nego na cesarski Dunaj. — »Piccolo« je na svoji palači razvil črne zastave. — Isterski deželni zbor je včeraj imel sejo, katere se je udeležilo 17 italijanskih poslancev v črnih oblekah. Dež. glavar dr. Campitelli je solzan čital žalnico umorjenemu italijanskemu kralju. Naglašal je, da je šel takoj k italijanskemu konzulu v Trstu in mu v imenu Istre izrazil sožalje. Na poslopju vihra črna zastava. — Goriški »Il Friuli Orientale« je izšel črno obrobljen. Ko pa je laška zverina umorila našo cesarico, mnogi italijanski listi v Avstriji tega niso storili.

Ljubljanske novice. Konja splašila. Z Ranzingerjevega dvorišča sta danes pridirjala na Dunajsko cesto dva konja, ki sta ušla hlapcu, ko ju je vpregal. Zadel sta v voziček mlekarice K. Lenče iz Kleč. Steklenice so se razbile ter razlilo mleko. — Na Sv. Jakoba trgu se je splašil konj Frana Jekliča in dirjal do Mestnega trga, kjer so ga ustavili. Nesreče ni bilo nikake. — Z nožem pretel je danes popoldne okolu 1. ure pod Trančo Janez Knez, kovač iz Trbovelj, Janezu Pircu, ki je včeraj pri dež. sodišču pričal proti Knezu, da je zabodel nekega kmečkega fanta z vilami, in mu je

sodišče prisodilo 4 mesece ječe. Danes se je hotel maščevati nad Pircem. »Če smo prav v mestu, pa jo vsejedno lahko dobiš z nožem. Še danes ti prerežem vrat!« je zavpil Knez nad Pircem, ki je pa pravočasno klical na pomoč. Knez jo je nato popihal, a stražnik je šel za njim in ga zasledil v gostilni št. 6. na Dunajski cesti ter ga radi nevarnega pretenja odvedel v zapor. Umevno je, da se je pod Trančo nabralo mnogo ljudij. — Protestantski otroški vrtec se ustanovi v Ljubljani. Vodila ga bo Ema Jaquemar.

Posnemanja vredno. Lovrečki gg. kapelani so pri pogrebu kanonika Meška mesto venca darovali za slovensko šolo na Muti 20 K. Ako se bodo našli taki posnemovalci, bo družba sv. Cirila in Metoda vrlo napredovala.

Nagla smrt. V nedeljo zvečer se je z novomeškim vlakom vozil 26letni Jože Lavriha iz Muhabrana pri Vel. Loki. V vlaku je omedlel. V St. Lovrencu so ga položili iz vlaka na klop, kjer pa je umrl.

Telefonska in brzojavna poročila.

Italijanski kralj umorjen.

Rim, 1. avg. (C. B.) Iz izpovedi morileca Brescija je posneti, da mu je bil umor naročen. Izvršitev dejanja je bila sklenjena v Pattersonu v Ameriki. Prijeli so danes Salvadora Quintavalli in Antonija Lamier, ki sta z Brescijem prišla iz Amerike. Pri prvem so našli pisma in fotografije anarhistov in neko dopisnico, s katero se vabi na sestanek v Florenci dne 8. julija. Preiskovalni sodnik je prepričan, da ima tu opraviti z dobro organizovano zaroto.

Monza, 1. avgusta. Drugo zaslišanje morileca Bresci je bilo včeraj. Na poziv je morilec živahno vstal s sedeža. Sodniku je izjavil s ciničnim smehom: »Prišel sem samo radi tega v Monzo, da umorim kralja, ki zastopa ustanovo, ki se ne strinja z mojimi načeli.« Na vprašanje, kaka so njegova načela, je zamahnil z roko. »Ali obžalujete dejanje?« — »Ne! Še jedenkrat bi je izvršil!« Dalje je povedal, da je bil dva dni v Monzi. Vedel je, da se kralj udeleži slavnosti. Samokres je imel že dolgo pripravljen. Ko bi sedaj ne bil mogel umoriti kralja, bi bil čakal ugodnejše prilike. Jednako Lucheniju se tudi on veseli, da se peča z njim ves svet. Konečno je zahteval sladkorja in vina, česar pa ni dobil.

Monza, 1. avgusta. Včeraj popoldne ob 1. uri so v kraljevi palači uradno konstatovali kraljevo smrt. Bili so prisotni Rudini, Battazzi, podpredsednik senata Finali, notranji minister Saracco, ki se je zvečer odpeljal v Rim, Grof turinski in jeden častnikov tvorita častno stražo pri odru. Trupla ne bodo mazili. Določbe o pogrebu in sklicanju parlamenta se objavijo takoj ob dohodu kralja Emanuela.

Rim, 1. avgusta. Kralj Emanuel je brzojavno odobril korake Saraccove vlade ter ji izrazil zaupanje. Priprave za otvoritev parlamenta so se pričele. V prvi seji odda kralj Emanuel slovesno prisego. Zbornica se snide prihodnji teden.

Rim, 1. avgusta. (C. B.) Parlament se snide v ponedeljek, pogreb kralja Umberta bo pa bržkone v soboto. — Danes zjutraj je došel v Rim kralj Emanuel s soprogo. Pozdravili so ju ministri, potem sta pa takoj odpotovala v Monzo, kamor dospeta zvečer.

Monza, 1. avgusta. Vse mesto globoko žaluje. Iz Milana je prišel oddelek konjenišva, da straži v palači.

Rim, 1. avgusta. Kralj Viktor Emanuel in kraljica Helena sta včeraj ob 11. uri 35 minut v Reggio stopila na suho ter se po preteku jedne ure napotila v Neapol. Ministri, člani senata in zbornice se podajo k vsprejemu. — Včeraj popoldne je vse italijansko vojaštvo priseglo zvestobo novemu kralju. — Pot v Monzo mora biti popolno zasebnega značaja in torej na kolodvorih

ne bo nikakih vsprejemov. V Rim je dospela kraljeva dvojica danes zjutraj ob polu sedmih. Trdi se, da se skliče parlament v najkrajšem času.

Cetinje, 1. avgusta. Po celi kneževini vlada nepopisna žalost radi dogodka v Monzi.

Monza, 1. avgusta. Nadškof je prišel včeraj popoldne v kraljevo vilo, kjer je ostal pri kraljici-vdovi 20 minut ter blagoslovil Umbertovo truplo.

Rim, 1. avgusta. Kralj Viktor Emanuel se je pripeljal iz Brindisija in odpotuje v Monzo. Včeraj je prisegla zvestobo novemu kralju vsa armada. Soc. demokratije so mirni. Pogreb pa bode v Monzi, truplo prepeljejo v kraljevsko rakev pri Turinu.

Berolin, 1. avgusta. Nemški cesar se baje osebno poda k pogrebu kralja Umberta, ki bo v Monzi.

London, 1. avgusta. Tukajšnji listi sodijo, da je s smrtjo Umberta omajana (?) trozveza, ker je z njim padla jedina nje opora v Italiji.

Rim, 1. avgusta. Mej številnimi sožalnimi brzojavkami se nahaja tudi ona podkralja Li-Hung-Čanga.

Koper, 1. avgusta. Včerajšnje seje deželnega zbora se slovanski poslanci niso udeležili. Glavar se je v toplih besedah spominjal smrti kralja Umberto ter je v znamenje žalosti zaključil sejo. Danes se seja nadaljuje, h kateri slovanski poslanci niso došli.

Trst, 1. avgusta. Sinoči je imel občinski zastop sejo povodom smrti italijanskega kralja. Prišlo je k seji 40 odbornikov v črnih oblekah. Galerija je bila prenapolnjena, pred mestno hišo mnogo ljudstva. Župan je v imenu mesta izražal sožalje, predlagal, da se mestni zastop in corpore udeleži žalne slovesnosti, da se po ulicah prižgo svetilnice in na mestni hiši razobesi črna zastava. Vsi predlogi obveljajo soglasno.

Rim, 1. avgusta. Policijsko poročilo iz Monze javlja: V loži v dvorani telovadnega društva so našli samokres, ki je imel vrezan dan smrti Carnotove. Samokres Brescijev nosi dan umora cesarice Elizabete, in je 9 mm. kalibra.

Milan, 1. avg. Tu so prijeli več oseb, med njimi tudi Brescijev brata topniškega poročnika.

Monza, 1. avgusta. Milanska policija je zasledila v hiši neke Ramelle tajna pisma, iz katerih je razvidno, da je Bresci živahno občeval z nekimi ljudmi v Ameriki v zadevi umora.

Išl, 1. avg. Nadvojvoda Franc Salvator in nadvojvodinja Marija Valerija sta obhajala včeraj desetletnico poroke.

Belgrad, 1. avg. Ruski car je prevzel mesto priče pri Aleksandrovi poroki. Zastopal ga bo tukajšnji poslanik Manzurow.

London, 1. avg. Roberts poroča iz Pretorije, da se je burski general Prinslov s 5000 možmi udal generalu Hunteru, potem ko mu je ta dovolil štiridnevno premirje. (General Prinslov sploh ni imel 5000 mož!)

London, 1. avgusta. Reuter. urad poroča iz Fottfilsberga 30. m. m.: Mej Buri. ki so se udali generalu Hunteru, se nahaja 550 mož iz Pittsburga in 450 mož iz Ladybranda. Objednem so

Angleži zajeli 1500 konj, 2 topova in 50 voz. Mnogo Burov je odšlo v Naumportnek, da se udajo (?) Macdonaldu.

London, 1. avgusta. Reut. urad poroča iz Zeerusta 29. m. m.: Govori se, da korakajo Buri proti Zeerustu. Vse vojne potrebščine so spravili Angleži v tabor.

Vojška na Kitajskem.

London, 1. avgusta. Tukajšnji kitajski poslanik naznanja listu „Times“, da je prejel brzojavko, glasom katere je Li-Hung-Čang v zvezi z ostalimi podkralji in guvernerji svetoval cesarju, naj zunanje zastopnike takoj pošlje s spremstvom v Tientsin. Odgovora še ni prejel.

Bruselj, 1. avgusta. Belgijski konzul v Shanghaiu poroča 31. m. m.: Guverner Šantunga je prejel cesarjevo pismo 24. julija, v katerem pravi, da žive vsi poslaniki. Vstaši so napadli angleško poslaništvo 8. julija, a so se morali umakniti z izgubo 1000 mož.

Moskva, 1. avgusta. V Kino odpotuje do 75.000 mož.

Rim, 1. avg. „Agenzia Stefani“ poroča iz Taku 30. m. m.: Poveljnik „Elbe“ je prejel vest iz Tientsina, da so do 21. julija živeli vsi Italijani v Pekinu. Japonski vojni atašej v Pekinu piše 22. julija: Obleganje poslaništva se je pričelo 13. junija, napadi so trajali od 24. junija do 17. julija. Obleganjem manjka hrane in streljiva in željno pričakujejo pomoči. Do 20. julija je bilo ubitih skupno 60 Evropejcev.

Či-Fu, 1. avg. Rusi so 26. m. m. zasedli utrdbo Niu-Čwang.

Umrli so:

30. julija Ana Mlakar, zasebnega uradnika hči, 5 mesecev, Gradišče 12, enteritis.

V bolnišnici:

28. julija Alojzij Kolar, dninar, 19 let, jetika.

V hiralnici:

30. julija Jakob Ručigaj, krotac, 37 let, demencia paralitica.

Cena žitu na dunajski borzi

dné 31. julija 1900.

Za 50 kilogramov.

Pšenica za jesen	K	7.89	do	K	7.90
Rž za jesen	„	—	„	„	—
Turšica za jul.-avgust	„	6.46	„	„	6.48
„ sept.-okt	„	6.49	„	„	6.50
„ juni-juli /01	„	5.17	„	„	5.18
Oves za jesen	„	5.47	„	„	5.49

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm.

lra	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
31	9. v. več	736.1	17.8	sl. szah.	jasno	0.0
1	7. zjut.	737.9	12.3	brevz.	megla	—
2	popol.	736.2	25.4	sl. jzrah.	jasno	—

Srednja včerajšnja temperatura 19.3° normale: 19.7°.

ANT. PRESKER
krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 6
se priporoča preč. duhovščini
v izdelovanje vsakovrstne
duhovniške obleke
iz trpežnega in solidnega
blaga po nizkih cenah.
Orežarja na veliko svojo zalogo
izgotovljene obleke
posebno na **haveloke** v naj-
večji izbiri po najnižjih cenah.
170 45

Pekarija

na deželi blizu Celja, 681 6-2

z jako dobrim prometom se prodá prav
v ceno z zemljiščem vred ali brez zemljišča.
Pojasnila daje iz prijaznosti gospod
Ivan Strašek v Celju, Veliki trg št. 4.

Nikaka skrivnost ni več

napraviti si vsakdo doma sam brez
vsake priprave in težave najfineje li-
kerje po francoskem sistemu s po-
močjo ekstraktov, ki stanejo za napravo
po 5 litrov likerjev: **tropinovec**, absinc,
vermut, ruski pelinovec, češki liker,
kamel po 80 kr.; **slivovec**, rum, češ-
njevec, alas, sloški liker po 85 kr.
in konjak, benediktinec, chartreuse,
plznski liker po 95 kr. Razpošiljam
proti predplačilu v znakah ali poštne
nakaznici, po poštne povzetju 10 kr.
več. Vsaki pošiljki pridenem navo-
dilo, kako se napravi liker. Prepro-
dajalcem, če naročijo več blaga, mnogo
ceneje.

Anton Rakavina,
Trst,
C12 50-10 Via Belvedere št. 23.

Kemične barve

za sobne
slikarje, za
zidarje ima
trrdka

meljne barve

BRATA EBERL v
Ljubljani, Franciskanske ulice, v največji izbiri v
zalogi. — Cene so nizke. 228 14 11-3

Stajerska

Templjevo Styria-vrelec

KISLA VODA SVETOŠLAVNA.
krepčevalna pijača. Neprekošana zdravilna voda.

Glavna zaloga

za Kranjsko:

Mihael Kastner

v Ljubljani. 259 52-27

Zobozdravnik

univ. med. dr. A. Praunseis

ordinuje od dné 8. avgusta t. l. za vsa zobozdravniška opravila
vsaki dan od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure
popoldne

na Marijinem trgu št. 6 v Ljubljani.

☛ Za uboge brezplačna ordinacija vsaki dan od 8. do
9. ure dopoldne. 691 5-1

Grajsčcina

v krasni in zdravi legi **pod Rožnikom** 1/4 ure oddaljena od Ljub-
ljane z lepim senčnatim parkom in z vsemi udobnostmi

se prodá.

Posredovalci izključeni.

Natančna pojasnila daje

Dr. Josip Furlan,
advokat v Ljubljani.

685 3-2

Dunajska borza.									
Dné 1. avgusta									
Skupni državni dolg v notah	97.65	20 mark	23.70	Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	106.—	Salmove srečke, 40 gld.	172.—		
Skupni državni dolg v srebru	97.25	20 frankov (napoleonor)	19.32	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	94.20	St. Genois srečke, 40 gld.	184.—		
Avstrijska zlata renta 4%	115.90	Italijanski bankovci	90.60	Prijoritne obveznice državne železnice	405.50	Waldsteinove srečke, 20 gld.	—		
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	97.50	C. kr. cekini	11.38	„ južne železnice 3%	318.—	Ljubljanske srečke	47.—		
Ogerska zlata renta 4%	115.60	Dné 31. julija.		„ južne železnice 5%	11.80	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	276.—		
Ogerska krona renta 4%, 200	90.85	3-2% državne srečke l. 1864, 250 gld.		170.—	„ dolenskih železnice 4%	99.50	Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	6120.—	
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1720.—	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.		—	Kreditne srečke, 100 gld.	384.—	Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	760.—	
Kreditne delnice, 160 gld.	665.—	Državne srečke l. 1864, 100 gld.		192.—	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	340.—	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	107.—	
London vista	242.85	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron		95.40	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	42.50	Splošna avstrijska stavbinska družba	149.—	
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	118.47	Tisine srečke 4%, 100 gld.		139.—	Ogerskega	5	Montanska družba avstr. plan.	455.—	
		Dunavske vravnavne srečke 5%		251.—	Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	12.60	Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	428.—	
					Rudolfove srečke, 10 gld.	63.50	Papirnih rubljev 100	255.—	

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zube pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulaniina izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„M E R C U R“

l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti

naložen glavnic.